

ÇİFT KÜLTÜRLÜLÜĞÜN TATİL TURİZMİ TERCİHLERİ VE KISITLAYICILAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Özgür DAVRAS*

ÖZ

Tüketici davranışları üzerinde etkisi olduğu bilinen kültürün turistik davranışlar üzerinde de etkisinin olduğu yapılan çalışmalarda ortaya konulmuştur. Kültürün diğer bir yönü olan ve iki farklı kültür üzerinde yetkinlik kazanılması olarak tanımlanan çift kültürlülük ile turist davranışları arasındaki ilişkileri ele alan sınırlı sayıdaki çalışmalarda çift kültürlülüğün turistik davranışlar üzerindeki etkileri tespit edilmiştir. Bu çalışmanın amacı çift kültürlü yapıya sahip oldukları varsayılan Almanya'da yaşayan Türkler ile tek kültürlü yapıya sahip ülke vatandaşlarının tatil turizmi tercihleri ve kısıtlayıcılarını karşılaştırarak, çift kültürlülüğün tatil turizmi ve kısıtlayıcıları üzerindeki etkilerini belirlemektir. Verilerin elde edilmesinde anket tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, çift kültürlülüğün hem tatil tercihleri hem de tatil kısıtlayıcıları üzerinde olumlu yönde etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Çift Kültürlülük, Tatil Tercihleri, Tatil Kısıtlayıcıları*

THE EFFECTS OF BICULTURALISM ON HOLIDAY TOURISM PREFERENCES AND CONSTRAINTS

ABSTRACT

Researches have revealed that culture which is known to have effect on consumers' behaviors is also influential on touristic behaviors. The limited number of studies that have addressed the relations between biculturalism which is another aspect of culture and defined as acquisition of competence over two cultures, and tourist behaviors have presented the impacts of biculturalism on touristic behaviors. The aim of this study is to compare the holiday tourism preferences and constraints of the Turks who live in Germany and are supposed to have bicultural structure, and the citizens of the country with mono-cultural identity, and also to identify the effects of biculturalism on holiday tourism and constraints. The survey technique was used in obtaining the data. According to findings attained, it has been discovered that biculturalism has positive effect on both holiday preferences and constraints.

Keywords: *Biculturalism, Holiday Preferences, Holiday Constraints*

---

* Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Isparta, E-posta: ozgurdavras@sdu.edu.tr

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

GİRİŞ¹

Tüketicilerin davranışlarını etkileyen faktörlerden psikolojik ve sosyo-kültürel faktörler kültürün etkisi altındadır. Bir toplum içinde yaşayan bireylerin diğer davranışları gibi tüketim davranışları da sahip oldukları kültürden etkilenmektedir. Başka bir ifadeyle bir ülkenin kültürü, üretilen ürünlerin belirlenmesinde olduğu kadar tüketimine de etkide bulunmaktadır. Kültür ile tüketici davranışı arasında sıkı bir ilişkinin olduğu yapılan çalışmalarda belirlenmiş ve kültürün bireyin satın alma davranışı üzerindeki etkisi tartışılmaz hale gelmiştir. Kültürlerarası turist davranışlarını inceleyen bazı çalışmalar da (Chen, 2000; Hudson ve Ritchie, 2001; Juniu, 2000; Özdiçiner, Xiangping ve Uysal, 2012; Pizam ve Mansfeld, 1999; Richardson ve Crompton 1988) kültürün turist davranışları üzerinde etkisi olduğunu ortaya koymuştur.

Turistik davranışlar bağlamında deniz-kum-güneş turizm türü, mevcut turizm türleri içerisinde en fazla talep görendir (Eachus, 2004). Her yıl dünya çapında turizme katılan kişi sayısının artmasına paralel olarak tatil turizminin de gelişim göstermesine rağmen, Türkiye’de iç turizmin hak ettiği yerde olduğunu söylemek mümkün değildir (Güzel, 2011). Bu duruma yol açan nedenlerle ilgili olarak Türk vatandaşlarının ve iç turizm pazarı için büyük bir potansiyel oluşturan yurtdışında yaşayan Türkler’in karşılaştıkları kısıtlayıcıları belirlemeye yönelik bir çalışmanın alanyazında yer almadığı görülmektedir. Tüketici davranışları üzerinde etkisi olduğu bilinen kültürün bir diğer yönü olan ve bireyin kendi kültürel kimliklerini kaybetmeden ikinci bir kültür üzerinde de yetkinlik kazanması olarak tanımlanan “çift kültürlülük” ile turistik davranışları ele alan sınırlı sayıda çalışma mevcuttur. Bu sınırlı sayıdaki çalışmalarda çift kültürlülük ile bireylerin açık alan rekreasyon aktiviteleri, boş zaman faaliyetleri, seyahat davranışları, destinasyon bölgesi seçimleri ve boş zaman faaliyetlerine katılım kısıtlayıcıları arasındaki ilişkiler incelendiği, diğer taraftan çift kültürlülük ile tüketicilerin tatil turizmi tercihleri ve kısıtlayıcıları arasındaki ilişkileri ele alan çalışmanın ele alınmadığı görülmüştür. Bu çalışma ile çift kültürlülüğün tüketicilerin tatil turizmi tercihleri ve kısıtlayıcıları üzerindeki etkilerini ortaya koyarak alanyazındaki bu boşluğu kapatmaya yönelik katkı sağlaması amaçlanmıştır. Bu amaçla, Türkiye’de yerleşik ve tek kültürlü yapıya sahip Türk vatandaşları ile

---

¹ Bu makale Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yazılan “Tek ve Çift Kültürlü Tüketicilerin Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcıları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma” başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

Özgür Davras

Almanya'da yaşayan ve çift kültürlü yapıya sahip oldukları varsayılan Türk vatandaşlarının tatil tercihleri ve kısıtlayıcıları arasındaki farklılıklar karşılaştırılmıştır.

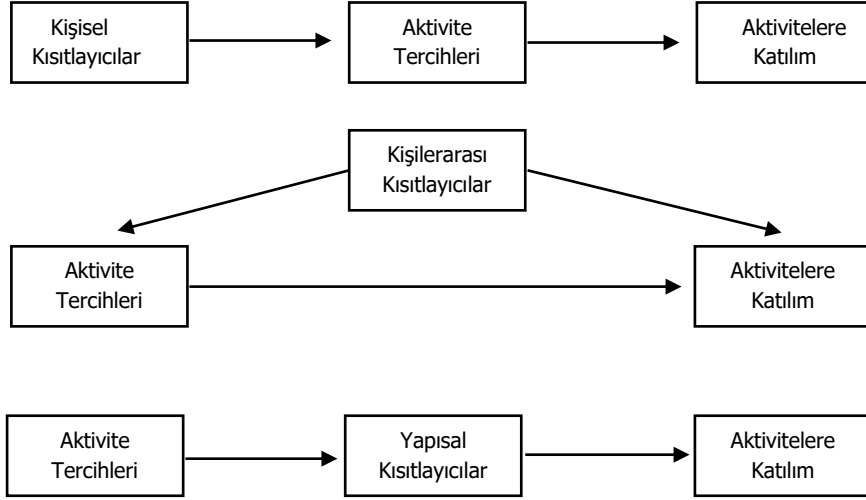
Kültürün tüketici davranışı üzerindeki etkisi kapsamında, farklı kültürel yapıya sahip iki örneklemin tatil turizmi yaklaşımları ve tatil turizmi kısıtlayıcıları arasındaki ilişki ilk defa ele alınmıştır. Türkiye iç turizm pazarı için büyük bir potansiyel ve öneme sahip yurtiçinde yerleşik halk ile yurtdışında yaşayan Türklerin tatil tercihleri ve kısıtlayıcılarının kapsamlı bir biçimde ele alınarak hem ilgili alanyazına hem de turizm pazarlamaclarına katkı sağlayacaktır.

Son yıllarda ülkemizde yaşanan ekonomik ve siyasi krizlerden dolayı, turizm sektörünün gelişimi olumsuz yönde etkilenmiş olup; sektörel canlanma açısından yerli turistlerin ve yurt dışında yaşayan Türklerin iç pazar için önemi daha fazla öne çıkmıştır. Potansiyel pazardaki bu tüketicilerin tatil eğilimlerinin belirlenmesi ve tatil yapamayan tüketicilerin başlıca kısıtlayıcılarının ortaya konması, turizm yöneticileri ve pazarlamaclarının bu pazara yönelik pazarlama program ve strateji geliştirmelerine olanak sağlayacaktır. Özellikle tatil turizmine katılımı engelleyen başlıca nedenlerin bilinmesiyle, tüketicilerin kısıtlayıcıların üstesinden gelebilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesi, onları tatil turizmine katılıma teşvik edecektir.

BOŞ ZAMAN VE TATİL KISITLAYICILARI

Raymore, Godbey ve Crawford (1993: 99-100) kısıtlayıcıları, "bireyin isteği olmasına rağmen boş zaman faaliyetlerine katılımına mani olan veya katılım sıklığını/olasılığını azaltan veya katılım kararına engel olan"; Cho, Bonn ve Brymer (2014: 3) ise "dünya turizm pazarının gelişimini engelleyen ve dolayısıyla potansiyel turizm destinasyonlarının gelişimini sınırlayan seyahat faktörleri" olarak tanımlamışlardır. Kısıtlayıcılar konusu 1980'li yıllardan sonra ilgi görmeye başlamış, o yıllarda yapılan çalışmalarda genellikle bireylerin boş zaman faaliyetleri ve rekreasyon aktivitelerine katılım kısıtlayıcıları üzerine odaklanılmıştır. Crawford ve Godbey (1987) bu dönemde yapılan çalışmalarda; bireylerin boş zaman kısıtlayıcılarına değinilse de, bunun kavramsal teoriden öteye gitmediğini belirterek, boş zaman faaliyetlerine katılım kısıtlayıcılarının yapısını açıklamak ve bu yapıyı kavramsallaştırmak amacıyla bir model ortaya koymuşlardır (Şekil 1).

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

Kaynak: Crawford ve Godbey, 1987

Şekil 1. Boş Zaman Faaliyetlerine Katılım Kısıtlarının Üç Boyutlu Modeli

Bireylerin boş zaman faaliyet tercihi ve katılımı arasındaki ilişkileri yansıtan Şekil 1'deki modele göre, bireylerin boş zaman aktivitelerine katılımına 3 kısıtlayıcı faktör etki etmektedir. Bunlar: kişisel faktörler, kişilerarası faktörler ve yapısal faktörlerdir. Kişisel faktörler, bireylerin aktivitelere katılmamaları veya katılmama nedenlerinden ziyade aktivite tercihlerini etkileyen nitelikleri ve bireylerin psikolojik durumlarını ifade etmektedir. Kişilerarası faktörler, bireylerin karakteristik özellikleri arasındaki ilişki veya kişilerarası etkileşimin sonucu ortaya çıkmakla beraber bireylerin eş, akraba veya arkadaşları arasındaki ilişkilerinden de etkilenmektedirler. Yapısal faktörler ise aktivite tercihi ve aktivite katılımı arasındaki aracı etkenlerdir.

Ortaya konulan bu kavramsal model, boş zaman faaliyetlerine katılım kısıtlayıcıları üzerinde yapılan çalışmaların dönüm noktası olmuş, sonraki yıllarda yapılan çalışmaların da yönünü değiştirmiştir. 1990 yılından sonraki çalışmalarda; değişik turizm türleri üzerinde modellerin geçerliliği test edilmiş, bazı çalışmalarda model desteklenirken bazı çalışmalarda modelden farklı boyutlar ortaya konulmuştur. Raymore vd. (1993) Kanada'da, Hawkins, Peng, Hsieh ve Eklung (1999) Amerika'da ve Adam, Hiamey ve Afenyo (2015) Gana'da boş zaman faaliyetleri; Alexandris ve Carroll (1997) Yunanistan'da rekreasyonel spor aktiviteleri; Pennington-Gray ve Kerstetter (2002) Kanada'da, Caber ve Albayrak

Özgür Davras

(2006) Türkiye’de doğa turizmi; Daniels, Rodgers ve Wiggins (2005) İngiltere’de fiziksel engellilerin seyahatleri; Albayrak, Caber ve Crawford (2007) Türkiye’de macera turizmi; Javanoviç, Dragin, Armenski, Paviç ve Davidoviç (2013) Sırbistan’da deniz turizmi üzerinde yaptıkları çalışmalarında kavramsal üç boyutlu modeli destekleyen sonuçlar bulmuşlardır. Diğer taraftan Nyaupane ve Andereck (2008) yapısal boyutu yapısal zaman, yapısal maliyet ve yapısal yer olmak üzere üç alt boyut olarak; Kuo, Yung, Hou ve Chang (2011) içsel ve dışsal boyutları tek bir boyut olarak tespit etmişlerdir. Kavramsal modele ilave olarak Palen, Patrick, Gleeson, Caldwell, Smith ve Wegner (2010) sosyo-kültürel boyutu, Hung ve Petrick (2010) başka alternatif olmaması, Chen, Chen ve Okumuş (2013) bilinmeyen kültür boyutlarını ortaya koymuşlardır.

Boş zaman faaliyetlerine katılım kısıtları özellikle uluslararası yazında yoğun bir şekilde ele alındığı, ulusal yazında ise sınırlı sayıda çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda genellikle bireylerin rekreasyon aktivitelerine katılım kısıtlayıcıları, seyahat kısıtlayıcıları ve farklı turizm türlerine katılım kısıtlayıcılarına odaklanıldığı, bu turizm türleri içinde tatil turizmi kısıtlayıcılarını ele alan bir çalışmanın olmadığı belirlenmiştir. Bu çalışma ile tatil turizmi kısıtlayıcıları incelenerek alanyazındaki bu boşluğun doldurulması hedeflenmiştir.

ÇİFT KÜLTÜRLÜLÜK

Çift kültürlülüğü LaFromboise, Coleman ve Gerton (1993: 402), kişinin kendi kültürel kimliğini kaybetmeden ikinci bir kültür üzerinde de yetkinlik kazanmasıyla ortaya çıkan bir durum; Basilio (2014: 2) her iki kültüre aidiyet duygusunun hissedilmesi, her iki kültürün değer ve inançlarının benimsenmesi, davranışlarla bağlılığın hissettirilmesi ve her iki kültürün üyeleriyle kişilerarası bağlantılarının olduğu iki farklı kültürün içselleştirilmesi olarak tanımlamıştır. Araştırmacı aynı zamanda, çift kültürlü bireyleri geldikleri ülkenin etnik kültürü ile yaşadıkları ülkenin kültürel özünü benimseyen kişiler olarak nitelendirmiştir. Chen (2015) ise bir bireyin çift kültürlü yapıya sahip olabilmesi için her iki kültürle en az 5 yıl etkileşimde bulunması gerektiğini belirtmiştir.

Bu çalışmanın örneklem gruplarından biri olan Almanya’da yaşayan Türkler de gerek ailesinden almış olduğu kendi geleneksel örf ve adetlere sahip olmaları, gerekse yaşadığı ortam gereği Alman kültüründen etkilenecek farklı kültürün örf ve adetleri ile etkileşimde bulunmaları sonucunda, kendi kültürel özellikleri ile Alman kültürünün özelliklerini karşılaştırma imkânı bulmuş olurlar. Her iki kültürün özelliklerini karşılaştıran bireyler kendilerine göre doğru olanları alarak yeni kültürel

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

özelliklere sahip olacaklardır. Çift kültürlülük adı verilen bu yapıdaki bireylerin davranışlarında da bazı değişimler yaşanması söz konusu olacaktır (Gül ve Kolb, 2009). Yaşanan bu değişimlerin tüketici davranışları üzerinde etkilerini inceleyen çalışmalar mevcuttur. Daha çok psikoloji ve sosyoloji alanlarında kavramsal ve yöntemsel olarak ele alındığı görülen "çift kültürlülük", turizm ile ilgili çalışmalarda, göçmenlerin boş zaman faaliyetlerine yönelik davranışları üzerine odaklanılarak ele alınmıştır. Stodolska ve Yi (2003) Amerika'da yaşayan Meksikalı, Koreli ve Polonyalı göçmenler; Juniu (2000) Güney Amerika'da yaşayan göçmenlerin, yaşam tarzlarında göç sonrası değişimlerin olduğunu tespit etmiş ve bu değişimlerin de bireylerin rekreasyon faaliyet tercihlerinde olduğu gibi boş zaman kısıtlayıcıları üzerinde etkisinin olduğunu tespit etmiştir. Benzer şekilde Richardson ve Crompton (1988) ile Sussman ve Rashcovsky (1997) Kanada'da ikamet eden İngiliz ve Fransız göçmenler, Kloeze (2001) Hollanda'da; Höglhammer, Muhar ve Schuppenlehner (2015) Avusturya'da yaşayan çift kültürlü yapıya sahip Türkler, Lee ve Sparks (2007) Avusturya'da yaşayan Koreliler ile Koreli vatandaşların seyahat davranış farklılıklarını inceledikleri çalışmalarında; bireylerin seyahat davranışlarında birçok yönden farklılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Deng, Walker, Swinnerton (2005) ve Kim, Heo ve Lee (2016) ise kültürlenmenin boş zaman aktiviteleri üzerinde etkisi olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Çift kültürlülüğün boş zaman faaliyetlerine katılımı olduğu gibi boş zaman faaliyetlerine katılım kısıtlayıcıları arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalar da mevcuttur. Juniu (2000) bireylerde göç sonrasındaki değişimlerin, bireylerin rekreasyon faaliyetleri tercihlerinde olduğu gibi ve boş zaman kısıtlayıcıları üzerinde bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Stodolska (2002) da, Polonyalı göçmenler üzerinde yaptığı çalışmada bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılımını kısıtlayan, zaman, çevresel farklılıklar ve maddi imkânsızlık olmak üzere 3 faktör ortaya koymuş ve bunlardan zaman ile maddi imkânsızlık boyutları bireylerin aktivitelere katılımını engelleyen en önemli faktörler olarak tespit etmiştir. Chick ve Dong (2004) kavramsal üç boyutlu modelin kültürler arası alanda geçerliliğini Kuzey Amerika'da yaşayan Çin ve Japon göçmenler üzerinde test ederek, kavramsal modele yeni kısıtlayıcı kategorisi olarak kültürün ilave edilmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Tsai (2000) Avustralya'da yaşayan Çinli göçmenler üzerinde; Hudson, Hinch, Walker ve Simpson (2010) Kanada'da yaşayan Çinli ve İngiliz göçmenler üzerinde; Scott, Lee, Lee ve Kim (2006) Amerika'da yaşayan Koreli

Özgür Davras

göçmenler üzerinde yaptıkları çalışmalarda da çift kültürlük ile boş zaman faaliyetleri katılım kısıtlayıcıları arasında anlamlı ilişkiler tespit etmişlerdir. Moufakkir (2011) Almanya'da ikamet eden Türklerin üzerinde yaptığı çalışmada; Türk göçmenlerin büyük bir çoğunluğunun (% 62) yılda seyahat ettiğini ve ortalama 23 gün tatil yaptıklarını, diğer taraftan ulaşım, güvenlik, partner olmaması ve Türkiye'deki aile ziyaretleri nedeniyle kısıtlandıklarını ortaya koymuştur.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın temel amacı tek ve çift kültürlü tüketicilerin tatil turizmi kısıtlayıcıları ve tatil turizmi tercihleri arasındaki ilişkileri belirlemek olduğundan, çalışmanın evrenini Türkiye'de yaşayan yerel halk ve Almanya'da yaşayan Türkler oluşturmaktadır. Çalışmada, hem hedef kitlelerin geniş olması hem de coğrafik dağılım sebebiyle evrenin tamamına ulaşılması imkânsız olduğundan, örneklem alma yoluna gidilerek tesadüfî olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan kolayda örnekleme tercih edilmiştir. Almanya'da Berlin, Köln, Frankfurt ve Düsseldorf şehirleri; ülkemizde ise Batı Akdeniz bölgesinde bulunan Burdur ve Isparta şehirleri örneklem kapsamına alınmıştır. Berlin, Köln, Frankfurt ve Düsseldorf şehirlerinin tercih edilmesinin nedeni Almanya'daki Türklerin daha çok bu şehirlerde yoğunlaşmasıdır. Diğer taraftan araştırmacının Isparta'da yaşaması nedeniyle Burdur ve Isparta şehirlerindeki yerleşik halka kolay ulaşılabilir olması tercih edilme nedenini oluşturmuştur.

Araştırmanın amaçlarına ulaşmak için çift kültürlü için 1000, tek kültürlü için 2000 adet olmak üzere toplam 3000 adet anket anketörlere dağıtılmıştır. Veri toplama 2014 yılı Ekim ayında başlamış, 2015 yılı Mart ayında tamamlanmıştır. Uygulama sonucunda toplam 1954 anketin geri dönüşü sağlanmış, 202 tanesi yeterli veri ve anlamlılığa sahip olmadığından değerlendirmeye alınmamıştır. Geri kalan 1752 veri analizlerde kullanılmıştır. Anket geri dönüş oranı ise % 58'dir.

Ölçüm Aracı

Araştırmanın amaçları doğrultusunda Alvarez'in (2003) çalışmasında kullandığı sorular katılımcıların tatil tercihlerinin ortaya konulması için tercih edilmiştir. Diğer taraftan Nyaupane ve Andereck'in (2008) seyahat etme kısıtlayıcılarının belirlenmesine yönelik önerdikleri 19 maddeden oluşan ölçek, tatil turizmi kısıtlayıcılarına uyarlanarak çalışmaya adapte edilmiştir. Tatil kısıtlayıcıları ile ilgili maddeler toplam

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

dereceleme ölçeği (1: Kesinlikle katılmıyorum ..... 7: Kesinlikle katılıyorum) ile tespit edilirken, tatil tercihleri ile ilgili soruların bir kısmı açık uçlu bir kısmı da kapalı uçlu sorularla ölçülmüştür. Katılımcılara, "2015 yılında tatil yapmayı düşünüyor musunuz?" sorusu yöneltilmiş, evet olarak belirtenlerden tatil turizmi tercihleri ile ilgili bölüme geçmeleri; hayır olarak belirtenlerden ise tatil kısıtlayıcıları ile ilgili bölüme geçmeleri istenmiştir. Çift kültürlü yapıya sahip katılımcıların betimlenmesi için; Basilio'nun (2014) etnik kökenli bir grubun farklı bir kültüre sahip bir toplumla belli bir süre bir arada yaşamasının, onların kuvvetli ihtimal çift kültürlü yapıya sahip olabileceğini ileri sürmesi ve Chen'in (2015) "bir bireyin çift kültürlü yapıya sahip olabilmesi için her iki kültürle en az 5 yıl yaşaması" varsayımından yola çıkarak, "Kaç yıldır bu şehirde yaşıyorsunuz" sorusu ilave edilmiştir.

Bu şekilde oluşturulan soru formunun test edilmesi amacıyla bir pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama 2014 yılı Haziran ayında Isparta ilinde ikamet eden 31 yerleşik kişi ve Isparta iline yıllık izinleri için gelmiş, çift kültürlülüğe sahip ve Almanya'da yerleşik 29 kişi olmak üzere toplam 60 kişi üzerinde uygulanmıştır. Gerçekleştirilen analiz sonucunda kısıtlayıcılar ölçeğinin geçerliliği ve güvenilirliği (Cronbach alfa değeri) $\alpha = ,773$ sağlanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Çift kültürlü yapıyı temsil eden katılımcıların % 57'si erkek (253 kişi), % 43'ü kadındır (191 kişi). Yaş grupları; % 29,5'nin 20-29 yaş arası (131 kişi), %28,4 'ünün 30-39 yaş arası (126 kişi), % 27,3'ünün 40-49 yaş arası (121 kişi) ve %14,8' inin 50 yaş ve üstü (66 kişi) gruplardan oluşmaktadır. Almanya'daki yaşam sürelerine göre ise, 20 yıl ve üzeri (288 kişi; %65), 10- 20 yıl arası (112 kişi; %25,3) ve 5-10 yıl arası (43 kişi; % 9,7) olarak dağılım göstermektedir. Tek kültürlü yapıyı temsil eden katılımcıların % 58'i erkek (759 kişi), % 42'si kadındır (549 kişi). Yaş grupları ise ; % %31,2'si 20-29 yaş arası (408 kişi), %27,1 'i 30-39 yaş arası (355 kişi), % 26,8'i 40-49 yaş arası (350 kişi) ve %14,u' inin 50 yaş ve üstü (195 kişi) gruplardan oluşmaktadır. Bu kültür yapısındaki tüm katılımcılar doğduklarından itibaren Türkiye'de yaşamlarını sürdürmektedirler.

Tek ve Çift kültürlü Yapı İle Tatil Tercihleri Arasındaki İlişkilerin Belirlenmesi

Katılımcıların tatil tercihlerini belirlemeye yönelik; son iki yıl içinde tatil yapma durumu ve sayısı, tatil paketinin ne kadar zaman önce satın alınacağı, ne tür bir tesiste konaklamayı düşündükleri, kaç gün tatil yapmayı planladıkları ve tatil için toplam ne kadar bütçe ayırdıkları soruları yöneltilmiştir. Her bir değişken için, katılımcıların kültür yapıları ile tatil turizmi tercihleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını belirlemek için İki Yönlü Ki-kare testi uygulanmış ve tüm değişkenlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Sonuçlar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde “Tatil turizmine katılım planları” değişkenine göre, tek kültürlü yapıdaki bireylerin % 60’ının 2015 yılında tatile çıkacakları % 40’ının ise tatile çıkmayacağı görülmektedir. Çift kültürlü yapıdaki bireylerin % 67,8’inin 2015 yılında tatile katılmayı planladığı, % 32,2’sinin ise katılmayı düşünmedikleri görülmektedir. Bu durum, çift kültürlülerin tek kültürlülere göre daha fazla tatile katılma eğiliminde olduklarını göstermektedir. “Son iki yılda tatil yapma sayıları” değişkenine göre, 1 defa (% 36,6) ve 2 defa (% 45,3) tatile çıkma konusunda çift kültürlü yapının ön planda olduğu görülmektedir. 3 ve daha fazla (3 defa= %10,7; 4 defa= %12; 5 ve üstü= %10,9) tatile katılım sayılarında ise küçük bir oranda da olsa tek kültürlü yapının ön planda olduğu tespit edilmiştir. Bu duruma göre çift kültürlü yapının daha çok tatile katıldığı söylenebilir. “Planlanan tatil turizminin ne zaman satın alınacağı” değişkenine göre, çift kültürlü yapıdaki katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (% 85,3) 2015 yılında planladıkları tatil paketini 4 hafta ve üstü süre öncesinde satın almayı düşündükleri ortaya koyulurken, tek kültürlü yapıdaki katılımcıların % 41’inin 4 hafta ve üstü, % 26’sinin 1 hafta öncesinde satın almayı düşündükleri tespit edilmiştir. Bu sonuca göre çift kültürlülerin erken rezervasyona yüksek bir ilgi gösterdikleri söylenebilir. “Planlanan tatil turizminde konaklanılacak tesis türü” değişkenine göre, hem tek kültürlü hem de çift kültürlü yapıdaki katılımcıların 5 veya 4 yıldızlı otel işletmelerini tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra çift kültürlü yapıdaki katılımcıların % 31,6’sı arkadaş veya aile evlerini tercih ettikleri de ortaya konulmuştur. “Planlanan tatil turizminde konaklama süresi” değişkeninde ise tek kültürlü yapıdaki katılımcıların büyük bir çoğunluğu (% 62,8) 1-7 gün arası konaklama yaparken, çift kültürlü yapıdaki katılımcıların büyük çoğunluğunun (% 84,7) 8-28 gün arası konakladıkları görülmektedir. Bu sonuç Moufakkir’in (2011) çalışması ile örtüşmektedir. Bu sonuca göre de

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

çift kültürlü yapıdaki katılımcıların tek kültürlü katılımcılara kıyasla daha uzun süreli konaklama yaptıkları söylenebilir.

Tablo 1: Tek ve Çift Kültürlü Yapı İle Tatil Tercihleri Arasındaki İlişkiler

Tatil Turizmine Katılma Planları	Tek Kültürlü		Çift Kültürlü		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Tatil Yapacağım	787	60,2	301	67,8	1088	62,1
Tatil Yapmayacağım	521	39,8	143	32,2	664	37,9
Toplam	1308	100	444	100	1752	100
$X^2=8,188$; df= 1; p< 0,05						
Son İki Yılda Tatil Yapma Sayıları	n	%	n	%	n	%
1 defa	227	28,9	126	36,6	353	31,2
2 defa	295	37,5	156	45,3	451	39,9
3 defa	84	10,7	29	8,4	113	10
4 defa	94	12	20	5,8	114	10,1
5 ve üstü	86	10,9	13	3,8	99	8,8
Toplam	786	100	344	100	1130	100
$X^2=32,448$; df= 4; p< 0,01						
Planlanan Tatil Turizminin Ne Zaman Satın Alınacağı	n	%	n	%	n	%
1 hafta	200	26,2	10	3,4	210	19,9
2 hafta	138	18,1	14	4,8	152	14,4
3 hafta	112	14,7	19	6,5	131	12,4
4 hafta ve üstü	313	41	249	85,3	562	53,3
Toplam	763	100	292	100	1055	100
$X^2=169,977$; df= 3; p< 0,01						
Planlanan Tatil Turizminde Konaklanılacak Tesis Türü	n	%	n	%	n	%
5 veya 4 yıldızlı hotel	304	38,6	120	39,9	424	39
3 veya 2 yıldızlı hotel	94	11,9	18	6	112	10,3
2 Yıldızlıdan Az Otel veya Pansiyon	55	7	12	4	67	6,2
Kamping Yeri	42	5,3	4	1,3	46	4,2
Kiralık Apart	92	11,7	16	5,3	108	9,9
Arkadaş veya Aile Evi	183	23,3	95	31,6	278	25,6
Kendi Yazlığınız	17	2,2	36	12	53	4,9
Toplam	787	100	301	100	1088	100
$X^2=76,787$; df= 6; p< 0,01						

Özgür Davras

Planlanan Tatil Konaklama Süresi	Turizmde n	%	n	%	n	%
1-7 gün arası	490	62,8	46	15,3	536	49,6
8-14 gün arası	180	23,1	104	34,7	284	26,3
15-28 gün arası	83	10,6	97	32,3	180	16,7
29 gün ve üzeri	27	3,5	53	17,7	80	7,4
Toplam	780	100	300	100	1080	100

$\chi^2=229,709$; $df= 3$; $p < 0,01$

Katılımcıların 2015 yılında planladıkları tatil turizmi için ne kadar bütçe ayırdıklarının belirlenmesine yönelik yapılan frekans dağılımı sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Planlanan Tatile Ayrılan Bütçenin Dağılımı

Tek Kültürlü			Çift Kültürlü		
Miktar	n	%	Miktar	n	%
500 TL ve altı	75	9,5	250 € ve altı	1	0,3
500-1000 TL	200	25,4	251-500 €	11	3,7
1001-1500 TL	154	19,6	501-750 €	25	8,3
1501-2000 TL	95	12,1	751-1000 €	23	7,7
2001-2500 TL	58	7,4	1001-1250 €	21	7
2501-3000 TL	54	6,9	1251-1500 €	35	11,7
3001-3500 TL	71	9	1501-2000 €	57	19
3501 TL ve üzeri	80	10,2	2001 € ve üzeri	127	42,3
Toplam	787	100	Toplam	300	100

Merkez Bankası Euro Kuru (2015 Eylül): 3,40 TL

Tablo 2 incelendiğinde her iki kültür yapısında da 2015 yılında planlanan tatil turizmi için ayrılan bütçede farklılıklar görülmektedir. Buna göre çift kültürlü yapıdaki katılımcıların % 73’ü 1251 € ve üstü (yaklaşık 4250 TL ve üzeri) bütçe ayırmayı düşünürken, tek kültürlü yapıdaki bireylerin % 66,6’sının ayırmayı düşündüğü bütçe 1500 TL ve altıdır.

Çalışmanın birinci sorusu olan katılımcıların kültür yapıları ile tatil tercihleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde; genel olarak çift kültürlülerin tatil turizmine katılım, katılım sayısı, konaklanılan gün sayısı ve ayrılan bütçe bakımından daha olumlu bir eğilime sahip oldukları tespit edilmiştir. Dolayısıyla tatil turizmi tercihleri üzerinde çift kültürlülüğün bir etkisi olduğu söylenebilir. Çift kültürlülüğün boş zaman faaliyetleri üzerindeki etkilerini ortaya koyan Stodolska (2003), Juniu (2000), Richardson ve Crompton (1988), Sussman ve Rashcovsky (1997), Höglhammer vd. (2015), Lee ve Sparks (2007) ve Deng vd. ’nin (2005) çalışmaları da bu bulguları desteklemektedir. Katılımcıların tatil tercihleri kapsamında çift

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

kültürlü katılımcıların erken rezervasyon imkânlarını kullandıkları söylenebilir. Diğer taraftan her iki kültür yapısındaki katılımcıların çoğunluğu 5 veya 4 yıldızlı otel işletmelerini tercih ettikleri görülse de, çift kültürlü katılımcıların önemli bir bölümünün "Arkadaş veya aile evi"ni tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Tek ve Çift kültürlü Yapı İle Tatil Kısıtlayıcıları Arasındaki Farklılıkların Belirlenmesi

Katılımcıların tatil turizmine katılımlarını engelleyen veya sınırlayan kısıtlayıcılar ve çift kültürlülüğün kısıtlayıcılar üzerindeki etkileri de çalışmanın amaçlarından biridir. Bu maksatla kültür yapılarına bağlı olarak 2015 yılında tatil turizmine katılmayacak katılımcıların başlıca kısıtlayıcıları ve aralarındaki farklılıklar incelenmiştir. Ölçeğin güvenilirlik düzeyi Cronbach alfa katsayısı ile belirlenmiş ve ,736 olarak tespit edilmiştir. Bulunan bu değer ölçeğin güvenilirliğinin iyi olduğunu ortaya koymaktadır.

Katılımcıların tatil turizmine katılımlarını kısıtlayan ifadelerin boyutlu yapısını tespit etmek amacıyla açıklayıcı faktör analizinden faydalanılmış, elde edilen sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Katılımcıların tatil kısıtlayıcılarını belirlemek için kullanılan 19 madde faktör analizine dâhil edilmiştir. Eşkökenliliği (communality) ,50'nin altında olan 3 maddenin elenmesi sonucu toplam varyansın % 56,76'sını açıklayan ve özdeğeri 1'in üstünde olan beş faktör elde edilmiştir. Bu faktörler yapısal maliyet, yapısal yer, kişilerarası, kişisel ve yapısal zaman olarak isimlendirilmiştir. Elde edilen bu faktörler, Crawford ve Godbey'in (1987) ortaya koymuş olduğu "boş zaman kısıtlar modeli"ni kısmen desteklemektedir. Kavramsal modeldeki Yapısal Boyut, bu çalışmada Yapısal Maliyet, Yapısal Yer ve Yapısal Zaman olmak üzere üç alt boyut olarak ortaya koyulmuştur. Bu bulgu Nyaupane ve Andereck'in (2008) seyahat kısıtlayıcıları üzerinde yaptığı çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Elde edilen faktörlere güvenilirlik analizi uygulanmış ve her faktör için güvenilirlik değeri (Cronbach alfa katsayısı) bulunmuştur (Yapısal Maliyet: ,836; Yapısal Yer: ,658; Kişilerarası Nedenler: ,552; Kişisel Nedenler: ,513 ve Yapısal Zaman: ,478). Her ne kadar yapısal zaman boyutunun güvenilirliği düşük çıkmış olsa da, değerler kabul edilebilir sınırlar içerisindedir (Kalaycı, 2010: 405).

Özgür Davras

Tablo 3: Tatil Kısıtlayıcılarına Ait Faktör Analizi Sonuçları

Boyutlar	Faktör Yüğü	Ortalama	Varyans Açıklama Oranı (%)	Özdeđer	Güvenilirlik
FAKTÖR 1: YAPISAL MALİYET		4,80	18,42	2,95	,836
Yapmayı düşündüğüm tatil çok pahalıdır	,871				
Tatil yapmak çok pahalıdır	,860				
Tatil yapacak maddi imkânım yok	,836				
FAKTÖR 2: YAPISAL YER		2,86	14,57	2,33	,658
Tatil yapmayı düşündüğüm yerin hava şartları elverişli değildir	,748				
Tatil yapmayı düşündüğüm yerin trafiğı çok yoğunur	,704				
Tatil yapmayı düşündüğüm yer, bulunduğum yere çok uzaktır	,663				
Yakınlarımda tatil yapabileceğim bir yer yok	,651				
FAKTÖR 3: KİŞİLERARASI		3,08	9,21	1,47	,552
Ailem veya arkadaşlarımda tatil yapma kültürü yoktur	,746				
Tatil yapacağım yerde kalabileceğim bir akrabam/arkadaş yok	,681				
Kendi başıma tatil yapmak eğlenceli değil	,569				
Tatile birlikte çıkabileceğim birisi yok	,537				
FAKTÖR 4: KİŞİSEL		2,63	7,58	1,21	,513
Sağlık durumun tatil yapmama engeldir	,777				
Tatile çıkmayı düşündüğüm yere karayoluyla gidemem	,699				
Tatile çıkmak yüksek riskli bir faaliyettir	,516				
FAKTÖR 5: YAPISAL ZAMAN		3,95	6,99	1,12	,478
Tatil yapacak zamanım yok	,835				
Ailevi sorumluluklar tatile çıkmamı engeller	,758				

KMO = ,725 ; Bartlett's Küresellik Testi= 1976,867 (p= ,000)

Kültür yapılarına bağılı olarak 2015 yılında tatil turizmine katılmayacak katılımcıların başlıca kısıtlayıcıları ve aralarındaki farklılıklar incelenmiştir. Bu maksatla yapılan t testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların kültür yapıları ile tatil turizmine katılım kısıtlayıcılarına ait tüm faktör boyutları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılıklar tespit edildiğı görülmektedir. Buna göre çift kültürlü yapıdaki katılımcıların yapısal maliyet, kişilerarası ve yapısal zaman boyutlarında daha az, yapısal yer ve kişisel boyutlarda ise daha çok kısıtlandıkları tespit edilmiştir. Çalışmanın ikinci sorusuna olarak cevap

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

olarak tatil kısıtlayıcı faktörlerinin kültür yapılarına göre farklılaştığı ve yapısal maliyet, kişilerarası ve yapısal zaman boyutlarında daha az kısıtlandıklarından dolayı, çift kültürlü yapıdaki bireylerin tek kültürlü yapıdaki bireylere nazaran daha az kısıtlandıkları görülmektedir. Bu sonuca göre de çift kültürlülüğün tatil kısıtlayıcıları üzerinde de az olsa olumlu yönde bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tablo 4: Kısıtlayıcılara Ait Faktörlerin Kültür Yapılarına Göre Karşılaştırılması

Faktörler	Tek Kültürlü		Çift Kültürlü		t	p
	Ort.	S.S	Ort.	S.S		
Yapısal Maliyet	4,92	1,805	4,37	1,627	-3,278	,001*
Yapısal Yer	2,77	1,397	3,18	1,339	3,161	,002*
Kişilerarası	3,16	1,464	2,78	1,263	-3,007	,003*
Kişisel	2,55	1,485	2,93	1,334	2,776	,006*
Yapısal Zaman	4,10	1,920	3,39	1,636	-4,043	,000**

p<0,05 için *, p<0,01 için **

SONUÇLAR

Bu çalışma, çift kültürlülüğün tatil turizmine katılım tercihleri ve tatil turizmine kısıtlayıcıları üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. İlk olarak tek ve çift kültürlü yapıyı temsil eden örneklem gruplarının tatil tercihleri arasındaki ilişkiler incelenmiş, gerçekleştirilen Ki-kare testi sonuçlarına göre, genel olarak çift kültürlülerin tek kültürlülere kıyasla tatil yapma eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Tatile katılım eğilimleri, tatile katılım sayıları, konaklanılan gün sayısı ve ayrılan bütçe gibi değişkenlerin çift kültürlüler ve tek kültürlüler arasında farklılık gösterdiği ve bu hususlara ait oranların çift kültürlülerde daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Elde edilen bu sonuç, çift kültürlülüğün tatil tercihleri üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu göstermektedir.

Çalışmanın ikinci aşamasında, her iki örneklem grubuna ait tatil kısıtlayıcıları ve aralarındaki farklılıklar incelenmiştir. Kısıtlayıcılara ait ölçeğin boyutlu yapısını tespit etmek amacıyla yapılan faktör analizi sonucunda, Yapısal Maliyet, Yapısal Yer, Kişilerarası, Kişisel ve Yapısal Zaman olmak üzere beş faktör elde edilmiştir. Bu sonuç Nyaupane ve Andereck'in (2007) modeli ile örtüşmekle beraber, Crawford ve Godbey'in (1987) ortaya koyduğu ve Crawford, Jackson ve Godbey (1991)

Özgür Davras

tarafından geliştirilen kavramsal üç boyutlu model ile kısmen benzeşmektedir. Orijinal modeldeki Yapısal boyut faktörü, bu çalışmada Yapısal Maliyet, Yapısal Yer ve Yapısal Zaman olmak üzere üç alt boyutta ortaya konulmuştur. Elde edilen faktörler ile katılımcıların kültür yapıları arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla gerçekleştirilen analiz sonucunda; çift kültürlü yapıdaki katılımcıların Yapısal Maliyet, Kişilerarası ve Yapısal Zaman faktörlerinden dolayı daha az, Yapısal Yer ve Kişisel boyutlarda ise daha fazla kısıtlandıkları tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre de, çift kültürlülerin tatil kısıtlayıcılarının üstesinden gelebilme konusunda daha başarılı oldukları söylenebilir.

Çalışmanın genel sonuçlarına bakıldığında, çift kültürlülüğün hem tatil tercihleri hem de tatil kısıtlayıcıları üzerinde olumlu yönde etkisinin olduğu dikkat çekmektedir. Yani çift kültürlü katılımcıların tatile katılım eğilimleri yüksek ve kısıtlayıcıları daha azdır. Dolayısıyla turizm pazarlamacıları, Türkiye turizminin gelişimi açısından büyük bir potansiyele sahip çift kültürlü katılımcıların tatil tercihlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını iyi analiz ederek, onların yaşadığı ülkenin geleneklerini, göreneklerini, tutumlarını sosyal değerlerini, normlarını anlamaya çalışmalı ve kültürel benzerlikleri ve farklılıkları yakından takip etmelidirler. Diğer taraftan çift kültürlülere kıyasla tatile yönelik eğilimleri düşük ve tatil kısıtlayıcıları fazla olan tek kültürlü yapıyı temsil eden yerleşik halkın iç pazar potansiyeli söz konusudur. Çalışma sonucunda tek kültürlü yapıdaki bireylerin tatile katılım eğilimleri, katılım sayıları, tatil yapma süreleri, tatil için ayırdıkları bütçenin düşük olduğu, Zaman ve Maliyet faktörlerinden dolayı yüksek oranda kısıtlandıkları tespit edilmiştir. Dolayısıyla turizm pazarlamacılarının iç pazardaki orta ve düşük gelir gruplarında yer alan bireylerin tatil yapma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla özel gün ve haftalarda uygun fiyatla satış önerileri geliştirmeleri veya kaliteli hizmet anlayışına dayanan fiyat indirimleri (7 gün kal 6 gün öde, 14 gün kal 12 gün öde gibi) uygulamaları bu tür bireylerin turizm faaliyetlerine katılımını teşvik edecektir. İç turizm pazarına yönelik paket turlar sunan seyahat acenteleri de, erken rezervasyon sistemini öne çıkararak iç turizme yönelik tatil paketleri geliştirebilir. Çalışma sonucuna göre Türkiye'ye çoğunlukla aile ziyareti amacı ile geldiği tespit edilen çift kültürlü tüketicilere, seyahat acentelerinin, onların Türkiye'de yaşayan aile veya akrabalarını da kapsayacak paket tur programları geliştirmeleri, iç turizmi daha da hareketlendirecektir.

Bu çalışma ile tek ve çift kültürlü yapıya sahip tüketicilerin tatil turizmi tercihleri ve kısıtlayıcıları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Çalışma, turizm alanyazınında ele alınan ilk konu olması ve Crawford ve Godbey'in

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

(1987) boş zaman kısıtlayıcılar modelinden farklı olarak beş kısıtlayıcı faktör ortaya konulması bakımından alanyazına katkı sağlayacaktır. Diğer taraftan iç pazar için büyük bir potansiyel oluşturan tek ve çift kültürlü tüketicilerin, tatil tercihlerine yönelik tutum ve davranışları ile tatil yapmalarına mani olan etkenlerin tespit edilmesi turizm sektörüne için yol gösterici bilgiler sunmaktadır. Turizm yöneticileri ve pazarlamacıları tüketicilerin tatil yapmasına engel olan faktörlerin neler olduğunu bilecek ve tüketicilere bu engellerin üstesinden gelmesine yardımcı olabilecek tatil paketleri geliştirebileceklerdir. Diğer taraftan tatil yapanların tutum ve davranışlarının bilinmesiyle de, turizm pazarlamacıları onlara yönelik farklı ürün geliştirerek mevcut pazar payının korunmasını sağlayacaktır.

Son olarak bu araştırmanın başlıca sınırlılıklarından bahsetmek gerekmektedir. Öncelikle çift kültürlü yapıyı temsil ettiği varsayılan ve Almanya'da yaşayan Türkler ile tek kültürlü yapıyı temsil eden Batı Akdeniz Bölgesi'nde (Burdur ve Isparta) yerleşik halkın ele alınmış olması elde edilen sonuçların genellenmesini sınırlamaktadır. Ayrıca anket uygulamasında katılımcıların sadece 2015 yılında planladıkları tatile yönelik tercihleri üzerinde odaklanması, buna karşılık geçmiş tatil deneyimlerine yönelik tutum ve davranış farklılıklarının ölçülemediği olması bir sınırlılık olarak sayılabilir. İleride yapılacak olan araştırmalarda bu hususların dikkate alınarak, her iki yapıyı temsil eden farklı gruplar üzerinde çalışmaların yapılması daha genellenebilir sonuçların elde edilmesine olanak sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Adam, I., Hiamey E.S. ve Afenyo, E.A. (2015). Leisure Constraints in the University Setting in Ghana. *Annals of Leisure Research*, 18(1), 145-158.
- Albayrak, T., Caber, M. ve Crawford, D. (2007). Leisure Constraints and the Pursuit of Adventure Activities in Turkey. *An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 18(2), 243-254.
- Alexandris, K. ve Carroll, B. (1997) An Analysis of Leisure Constraints Based On Different Recreational Sport Participation Levels: Result From A Study in Greece. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 19(1), 1-15.
- Alvarez, M. (2003). Online and Offline Information Sources in Choosing Leisure Travel: A Study of Turkish Travellers. Yayınlanmamış

Özgür Davras

- Doktora Tezi. Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Basilio, D.C. (2014). Biculturalism, Mental Health and the Cultural Environment: A Longitudinal Approach to Examining the Person-Environment Fit Hypothesis. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Arizona State University.
- Caber, M. ve Albayrak, T. (2006). Testing the Hierarchical Leisure Constraints Model in Nature-Based Tourism in Turkey. Geotour Perspectives of Rural Tourism in the New Europe Conference, Kosice-Slovakya, 134-140.
- Chen, J.H., Chen, J.P. ve Okumuş, F. (2013). The Relationship Between Travel Constraints and Destination Image: A Case Study of Brunei. *Tourism Management*, 35, 198-208.
- Chen, S.J. (2000). Cross-Cultural Differences in Travel Information Acquisition Among Tourist From Three Pasific-Rim Countries. *Journal of Hospitality&Tourism Research*, 24(2), 239-251.
- Chen, X.S. (2015). Toward A Social Psychology of Bilingualism and Biculturalism. *Asian Journal of Social Psychology*, 18, 1-11.
- Chick, G. ve Dong, E. (2004). Possibility Of Refining The Hierarchical Model Of Leisure Constraints Through Cross-Cultural Research. *Proceeding Of The 2003 Northeastern Recreation Research Symposium, Gen.Tech.Rep.NE-317*, 338- 344.
- Cho, M., Bonn, A.M. ve Brymer, A.R. (2014). A Constraint-Based Approach to Wine Tourism Market Segmentation. *Journal of Hospitality&TourismResearch*, 1-30.
- Crawford, W.D. ve Godbey, G. (1987). Reconceptualizing Barriers to Family Leisure. *Leisure Sciences*, 9, 119-127.
- Crawford, W.D., Jackson, L.E. ve Godbey, G. (1991). A Hierarchical Model of Leisure Constraints. *Leisure Sciences*, 13, 309-320.
- Daniels, J.M., Rodgers, B.E. ve Wiggins, P.B. (2005). Travel Tales: An Interpretive Analysis of Constraints and Negotiations to Pleasure Travel as Experienced by Persons With Physical Disabilities. *Tourism Management*, 26, 919-930.
- Deng, J., Walker, J.G. ve Swinnerton, G. (2005). Leisure Attitudes: A Comparison Between Chinese in Canada and Anglo-Canadians. *Leisure/Loisir*, 29(2), 239-273.
- Eachus, P. (2004). Using Brief Sensation Seeking Scale (BSSS) to Predict Holiday Preferences. *Personality and Individual Differences*, 36, 141-153.

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

- Gül, V. ve Kolb, S. (2009). Almanya'da Yaşayan Genç Türk Hastalarda Kültürel Uyum: İki Kültürlülük ve Psikiyatrik Bozukluklar. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 20(2), 138-143.
- Güzel, Ö. (2011). Türkiye'de İç Turizm Pazarı Analizi ve Pazarı Canlandırmaya Yönelik Alternatif Turizm Olanakları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(8), 127-144.
- Hawkins, B.A., Peng, J., Hsieh, C. ve Eklung, S.J. (1999). Leisure Constraints: A Replication and Extension of Construct Development. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 21(3), 179-192.
- Höglhammer, A., Muhar, A. ve Schauppenlehner, T. (2015). Outdoor Recreation of Turkish Immigrants in the Wienerwald Biosphere Park, Austria. D. Bruns, O. Kühne, A. Schönwaldand S. Theile (der.) *Landscape Culture – Culturing Landscapes*, 127-147.
- Hudson, S. ve Ritchie, B.R.J. (2001). Cross-Cultural Tourist Behavior: An Analysis of Tourist Attitudes Towards the Environment. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 10 (2-3), 1-22.
- Hudson, S., Hinch, T., Walker, G. ve Simpson, B. (2010). Constraints to Sport Tourism: A Cross-Cultural Analysis. *Journal of Sport&Tourism*, 15(1), 71-88.
- Hung, K. ve Petrick, F.J. (2010). Developing A Measurement Scale For Constraints to Cruising. *Annals of TourismReserach*, 37(1), 206-228.
- Juniu, S. (2000). The Impact of Immigration: Leisure Experience in the Lives of South American Immigrants. *Journal of Leisure Research*, 32(3), 358-381.
- Kim, J., Heo, J. ve Lee C. (2016). Exploring the Relationship Between Types of Leisure Activities and Acculturation Among Korean Immigrants, *Leisure Studies*, 35(1),113-127.
- Kloeze, W. J. (2001). Integration Through Leisure? Leisure Time Activities and the Integration of Turkish Families in Arnhemand Enschede in the Netherlands. *World Leisure Journal*, 43(1), 52-61.
- Kuo, C., Yung, Y., Hou, Y. ve Chang, F. (2011). Elucidating Leisure Constraints and Experience, Satisfaction and Revisiting Willingness Among Tourists to Dong-Shi Fisherman's Wharf in Taiwan. *African Journal of Business Management*, 5(15), 6309-6317.

Özgür Davras

- Lafromboise, T., Coleman, H. ve Gerton, J. (1993). Psychological Impact of Biculturalism: Evidence and Theory. *Psychological Bulletin*, 114(3), 395-412.
- Lee, H.S. ve Sparks, B. (2007). Cultural Influences on Travel Lifestyle: A Comparison of Korean Australians and Koreans in Korea. *Tourism Management*, 28: 505-518.
- Moufakkir, O. (2011). Diaspora Tourism. Using a Mixed-Mode Survey Design to Document Tourism Behavior and Constraints of People of Turkish Extraction Resident in Germany. *Journal of Vacation Marketing*, 17(3), 209-223.
- Nyaupane, P.G. ve Andereck, K. (2008). Understanding Travel Constraints: Application and Extension of a Leisure Constraints Model. *Journal of Travel Research*, 46(4), 433-439.
- Özdipçiner, S.N., Xiangping L., ve Uysal, M. (2012). Cross-Cultural Differences In Purchase Decision-Making Criteria. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 6(1), 34-43.
- Palen, L., Patrick, E.M., Gleeson, L.S., Caldwell, L.L., Smith, A.E. ve Wegner, L. (2010). Leisure Constraints for Adolescents in Cape Town, South Africa: A Qualitative Study. *Leisure Sciences*, 32: 434-452.
- Pennington-Gray, L. ve Kerstetter, L.D. (2002). Testing A Constraints Model Within the Context of Nature-Based Tourism. *Journal of Travel Research*, 40: 416-423.
- Pizam, A. ve Mansfeld, Y. (1999). *Consumer Behavior in Travel and Tourism*. New York: The Haworth Hospitality Press, Routledge Taylor & Francis Group.
- Raymore, L., Godbey, G., Crawford, D. ve Eye, A. (1993). Nature and Process of Leisure Constraints: An Empirical Test. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 15(2), 99-113.
- Richardson, L.S. ve Crompton, L.J. (1988). Latent Demand for Vacation Travel: A Cross-Cultural Analysis of French and English Speaking Residents of Ontario and Quebec. *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 10(1), 17-26.
- Scott, D., Lee, S., Lee, J.Y. ve Kim, C. (2006). Leisure Constraints and Acculturation Among Korean Immigrants. *Journal of Park and Recreation Administration*, 24(2), 63-86.
- Stodolska, M. (2002). Ceasing Participation in Leisure Activities After Immigration: Eastern Europeans and Their Leisure Behavior. *Society and Leisure*, 25(1), 79-117.

Çift Kültürlülüğün Tatil Turizmi Tercihleri ve Kısıtlayıcılar Üzerindeki Etkileri

- Stodolska, M. ve Yi, J. (2003). Impacts of Immigration on Ethnic Identity and Leisure Behavior of Adolescent Immigrants From Korea, Mexico and Poland. *Journal of Leisure Research*, 35(1), 49-79.
- Sussmann, S. ve Rashcovsky, C. (1997). A Cross-Cultural Analysis of English and French Canadians' Vacation Travel Patterns. *Int. J.Hospitality Management*, 16(2), 191-208.
- Tsai, H.E. (2000). The Influence of Acculturation on Perception of Leisure Constraints of Chinese Immigrants. *World Leisure Journal*, 42(4), 33-42.